
Hayagrivapujavidhi

હયગ્રીવપૂજાવિધિ:

Document Information

Text title : Hayagrivapujavidhi

File name : hayagrIvapUjAvidhiH.itx

Category : vishhnu, vishnu, garuDapurANa, pUjA

Location : doc_vishhnu

Proofread by : PSA Easwaran

Description/comments : garuDapurANa | pUrvakhaNDa | adhyAya 34/49-52||

Latest update : October 4, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

October 4, 2024

sanskritdocuments.org

હયગ્રીવપૂજાવિધિ:

રુદ્ર ઉવાચ ।

પુનર્દેવાચનં બ્રૂહિ હૃષીકેશ ગદાધર ।

શૃણુવતો નાસ્તિ તૃપ્તિર્મે ગદતસ્તવ પૂજનમ્ ॥ ૧ ॥

હરિરુવાચ ।

હયગ્રીવસ્ય દેવસ્ય પૂજનં કથયામિ તે ।

તચ્છૃણુષ્વ જગન્નાથો યેન વિષ્ણુઃ પ્રતુષ્યતિ ॥ ૨ ॥

મૂલમન્ત્રં મહાદેવ હયગ્રીવસ્ય વાચકમ્ ।

પ્રવક્ષ્યામિ પરં પુણ્યં તદાદૌ શૃણુ શકુર ॥ ૩ ॥

ૐ હૌં ક્ષૌં શિરસે નમઃ ઇતિ પ્રણવસંયુતઃ ।

અયં નવાક્ષરોમન્ત્રઃ સર્વવિદ્યાપ્રદાયકઃ ॥ ૪ ॥

અસ્યાડ્ગાનિ મહાદેવ તાઞ્છૃણુષ્વ વૃષધ્વજ ।

ૐ ક્ષાં હૃદયાય નમઃ ।

ૐ ક્ષીં શિરસે સ્વાહાશિરઃ પ્રોક્તં ક્ષૂં વષટ્ તથા ॥ ૫ ॥

ૐ કારયુક્તા દેવસ્ય શિખા જ્ઞેયા વૃષધ્વજ ।

ૐ ક્ષૈં કવચાય હું વૈ કવચં પરિકીર્તિતમ્ ॥ ૬ ॥

ૐ ક્ષૌં નેત્રત્રયાય વૌષટ્ નેત્રં દેવસ્ય કીર્તિતમ્ ।

ૐ હઃ અસ્ત્રાય કૃટ્ અસ્ત્રં દેવસ્ય કીર્તિતમ્ ॥ ૭ ॥

પૂજાવિધિં પ્રવક્ષ્યામિ તન્મે નિગદતઃ શૃણુ ।

આદૌ સ્નાત્વા તથાડડચમ્ય તતો યાગગૃહં વ્રજેત્ ॥ ૮ ॥

તતઃ પ્રવિશ્ય વિધિવત્કુર્યાદ્વૈ શોષણાદિકમ્ ।

યં ક્ષૌં રમિતિ બીજૈશ્ચ કઠિનીકૃત્ય લમિતિ ॥ ૯ ॥

અણ્ડમુત્પાદ્ય ચ તતઃ ઓઙ્કારેણૈવ ભેદયેત્ ।

અણ્ડમધ્યે હયગ્રીવમાત્માનં પરિચિન્તયેત્ ॥ ૧૦ ॥

શઙખકુન્દેન્દુધવલં મૃણાલરજતપ્રભમ્ ।

ગોક્ષીરસદૃશં તદ્વત્સૂર્યકોટિસમપ્રભમ્ ।

શઙખં ચક્રં ગદાં પદ્મં ધારયન્તં ચતુર્ભુજમ્ ॥ ૧૧ ॥

કિરીટિનં કુણ્ડલિનં વનમાલાસમન્વિતમ્ ।

સુચક્રં સુકપોલં ચ પીતામ્બરધરં વિભુમ્ ॥ ૧૨ ॥

ભાવયિત્વા મહાત્માનં સર્વદેવૈઃ સમન્વિતમ્ ।

અઙ્ગમન્ત્રૈસ્તતો ન્યાસં મૂલમન્ત્રેણ વૈ તથા ॥ ૧૩ ॥

તતશ્ચ દર્શયેન્મુદ્રાં શઙખપદ્માદિકાં શુભામ્ ।

ધ્યાયેદ્ધ્યાત્વાર્થયેદ્વિષ્ણુ મૂલમન્ત્રેણ શકુર ॥ ૧૪ ॥

તતશ્ચાવાહયેદ્મુદ્રા દેવતા આસનસ્ય યાઃ ।

ૐ હયગ્રીવાસનસ્ય આગચ્છત ચ દેવતાઃ ॥ ૧૫ ॥

આવાહ્ય માણ્ડલે તાસ્તુ પૂજયેત્સ્વસ્તિકાદિકે ।

દ્વારે ધાતુર્વિધાતુશ્ચ પૂજા કાર્યા વૃષધ્વજ ॥ ૧૬ ॥

સમસ્તપરિવારાય અચ્યુતાય નમઃ ઇતિ ।

અસ્ય મધ્યેડર્યનં કાર્યં દ્વારે ગઙ્ગાગ્ચ પૂજયેત્ ॥ ૧૭ ॥

યમુનાં ચ મહાદેવીં શઙખપદ્મનિધી તથા ।

ગરુડં પૂજયેદગ્રે મધ્યે શક્તિગ્ચ પૂજયેત્ ॥ ૧૮ ॥

આધારાખ્યાં મહાદેવ તતઃ કૂર્મં સમર્થયેત્ ।

અનન્તં પૃથિવીં પશ્ચાદ્ધર્મજ્ઞાનૌ તતોડર્યયેત્ ॥ ૧૯ ॥

વૈરાગ્યમથ ચૈશ્વર્યમાગ્રેયાદિષુ પૂજયેત્ ।

અધર્માજ્ઞાનાવૈરાગ્યાનૈશ્વર્યાદીંસ્તુ પૂર્વતઃ ॥ ૨૦ ॥

સત્ત્વં રજસ્તમશ્ચૈવ મધ્યદેશેડય પૂજયેત્ ।

નન્દં નાલં ચ પદ્મં ચ મધ્યે ચૈવ પ્રપૂજયેત્ ॥ ૨૧ ॥

અર્કસોમાગ્નિસંજ્ઞાનાં માણ્ડલાનાં હિ પૂજનમ્ ।

મધ્યદેશે પ્રકર્તવ્યમિતિ રુદ્ર પ્રકીર્તિતમ્ ॥ ૨૨ ॥

વિમલોત્કર્ષિણી જ્ઞાના ક્રિયાયોગે વૃષધ્વજ ।

પ્રહ્લી સત્યા તથેશાનાનુગ્રહી શક્તયો હ્યમૂઃ ॥ ૨૩ ॥

પૂર્વાદિષુ ચ પત્રેષુ પૂજ્યાશ્ચ વિમલાદયઃ ।
 અનુગ્રહા કર્ણિકાયાં પૂજ્યા શ્રેયોઽર્થિભિર્નરૈઃ ॥ ૨૪ ॥
 પ્રણવાદ્યૈર્નમોઽન્તૈશ્ચ ચતુર્થ્યન્તૈશ્ચ નામભિઃ ।
 મન્ત્રૈરેભિર્મહાદેવ આસનં પરિપૂજયેત્ ॥ ૨૫ ॥
 સ્નાનગન્ધપ્રદાનેન પુષ્પધૂપપ્રદાનતઃ ।
 દીપનૈવેદ્યદાનેન આસનસ્યાર્ચનં શુભમ્ ॥ ૨૬ ॥
 કર્તવ્યં વિધિનાનેન ઇતિ તે હર કીર્તિતમ્ ।
 તતશ્ચાવાહયેદેવં હયગ્રીવં સુરેશ્વરમ્ ॥ ૨૭ ॥
 વામનાસાપુટેનૈવ આગચ્છન્તં વિચિન્તયેત્ ।
 આગચ્છતઃ પ્રયોગેણ મૂલમન્ત્રેણ શકુર ॥ ૨૮ ॥
 આવાહનં પ્રકર્તવ્યં દેવદેવસ્ય શડ્ભિનઃ ।
 આવાહ્ય માણ્ડલે તસ્ય ન્યાસં કુર્યાદતન્દ્રિતઃ ॥ ૨૯ ॥
 ન્યાસં કૃત્વા ચ તત્રસ્થં ચિન્તયેત્યરમેશ્વરમ્ ।
 હયગ્રીવં મહાદેવં સુરાસુરનમસ્કૃતમ્ ॥ ૩૦ ॥
 ઇન્દ્રાદિલોકપાલૈશ્ચ સંયુક્તં વિષ્ણુમવ્યયમ્ ।
 ધ્યાત્વા પ્રદશયિન્મુદ્રાઃ શડ્બચકાદિકાઃ શુભાઃ ॥ ૩૧ ॥
 પાદાર્ધ્યાચમનીયાનિ તતો દધાચ્ચ વિષ્ણવે ।
 સ્નાપયેચ્ચ તતો દેવં પદ્મનાભમનામયમ્ ॥ ૩૨ ॥
 દેવં સંસ્થાપ્ય વિધિવદ્દસ્ત્રં દધાદ્ધૃષ્ધ્વજ ।
 તતો હયાચમનં દધાદુપવીતં તતઃ શુભમ્ ॥ ૩૩ ॥
 તતશ્ચ માણ્ડલે રુદ્ર ધ્યાયેદેવં પરેશ્વરમ્ ।
 ધ્યાત્વા પાદાદિકં ભૂયો દધાદેવાય શકુર ॥ ૩૪ ॥
 દધાદ્ભૈરવદેવાય મૂલમન્ત્રેણ શકુર ।
 ઐ ક્ષાં હૃદયાય નમઃ અનેન હૃદયં યજેત્ ॥ ૩૫ ॥
 ઐ ક્ષીં શિરસે નમશ્ચ શિરસઃ પૂજનં ભવેત્ ।
 ઐ ક્ષૂં શિખાયૈ નમશ્ચ શિખામેતેન પૂજયેત્ ॥ ૩૬ ॥
 ઐ ક્ષૈં કવચાય નમઃ કવચં પરિપૂજયેત્ ।

ૐ ક્ષૌં નેત્રાય નમશ્ચ નેત્રં ચાનેન પૂજયેત્ ॥ ૩૭ ॥

ૐ ક્ષઃ અસ્ત્રાય નમ ઇતિ અસ્ત્રં ચાનેન પૂજયેત્ ।

હૃદયં ચ શિરશ્ચૈવ શિખાં ચ કવચં તથા ॥ ૩૮ ॥

પૂર્વાદિષુ પ્રદેશેષુ હ્યેતાસ્તુ પરિપૂજયેત્ ।

કોણેષ્વસ્ત્રં યજેદ્ભુદ્ર નેત્રં મધ્યે પ્રપૂજયેત્ ॥ ૩૯ ॥

પૂજયેત્પરમાં દેવીં લક્ષ્મીં લક્ષ્મીપ્રદાં શુભામ્ ।

શઙ્ખં પદ્મં તથા ચક્રં ગદાં પૂર્વાદિતોડયેત્ ॥ ૪૦ ॥

ખડ્ગં ચ મુસલં પાશમકુશં સશરં ધનુઃ ।

પૂજયેત્પૂર્વતો રુદ્ર એભિર્મન્ત્રૈઃ સ્વનામકૈઃ ॥ ૪૧ ॥

શ્રીવત્સં કૌસ્તુભં માલાં તથા પીતામ્બરં શુભમ્ ।

પૂજયેત્પૂર્વતો રુદ્ર શઙ્ખચક્રગદાધરમ્ ॥ ૪૨ ॥

બ્રહ્માણં નારદં સિદ્ધં ગુરું પરગુરું તથા ।

ગુરોશ્ચ પાદુકે તદ્વત્પરમસ્ય ગુરોસ્તથા ॥ ૪૩ ॥

ઇન્દ્રં સવાહનં ચાથ પરિવારયુતં તથા ।

અગ્નિં યમં નિરૂતિં ચ વરુણં વાયુમેવ ચ ॥ ૪૪ ॥

સોમમીશાનમેવં વૈ બ્રહ્માણં પરિપૂજયેત્ ।

પૂર્વાદિકોર્ધ્વપર્યન્તં પૂજયેદ્વૃષભધ્વજ ॥ ૪૫ ॥

વજ્રં શક્તિં તથા દણ્ડં ખડ્ગં પાશં ધ્વજં ગદામ્ ।

ત્રિશૂલં ચક્રપદ્મે ચ આયુધાન્યથ પૂજયેત્ ॥ ૪૬ ॥

વિષ્ણુકસેનં તતો દેવમૈશાન્યાં દિશિ પૂજયેત્ ।

એભિર્મન્ત્રૈર્નમોડન્તૈશ્ચ પ્રણવાદૈર્વૃષધ્વજ ॥ ૪૭ ॥

પૂજા કાર્યા મહાદેવ હ્યનન્તસ્ય વૃષધ્વજ ।

દેવસ્ય મૂલમન્ત્રેણ પૂજા કાર્યા વૃષધ્વજ ॥ ૪૮ ॥

ગન્ધં પુષ્પં તથા ધૂપં દીપં નૈવેદ્યમેવ ચ ।

પ્રદક્ષિણં નમસ્કારં જપ્યં તસ્મૈ સમર્પયેત્ ॥ ૪૯ ॥

સ્તુવીત ચાનથા સ્તુત્યા પ્રણવાદૈર્વૃષધ્વજ ।

ૐ નમો હયશિરસે વિદ્યાધ્યક્ષાય વૈ નમઃ ॥ ૫૦ ॥

નમો વિદ્યાસ્વરૂપાય વિદ્યાદાત્રે નમો નમઃ ।
નમઃ શાન્તાય દેવાય ત્રિગુણાયાત્મને નમઃ ॥ ૫૧ ॥
સુરાસુરનિહન્ત્રે ચ સર્વદુષ્ટવિનાશિને ।
સર્વલોકાધિપતયે બ્રહ્મરૂપાય વૈ નમઃ ॥ ૫૨ ॥
નમશ્ચેશ્વરવન્ધાય શકુચકધારય ચ ।
નમ આધાય દાન્તાય સર્વસત્ત્વહિતાય ચ ॥ ૫૩ ॥
ત્રિગુણાયાગુણાયૈવ બ્રહ્મવિષ્ણુસ્વરૂપિણે ।
કર્ત્રે હર્ત્રે સુરેશાય સર્વગાય નમો નમઃ ॥ ૫૪ ॥
ઇત્યેવં સંસ્તવં કૃત્વા દેવદેવં વિચિન્તયેત્ ।
હૃત્પદ્મે વિમલે રુદ્ર શઙ્ખચક્રગદાધરમ્ ॥ ૫૫ ॥
સૂર્યકોટિપ્રતીકાશં સર્વાવયવસુન્દરમ્ ।
હયગ્રીવં મહીશેશ પરમાત્માનમવ્યયમ્ ॥ ૫૬ ॥
ઇતિ તે કથિતા પૂજા હયગ્રીવસ્ય શકુર ।
યઃ પઠેત્યરયા ભક્ત્યા સ ગચ્છેત્યરમં પદમ્ ॥ ૫૭ ॥
ઇતિ શ્રીગારુડે મહાપુરાણે પૂર્વખાણ્ડે પ્રથમાંશાખ્યે આચારકાણ્ડે ।
હયગ્રીવપૂજાવિધિર્નામ ચતુસ્ત્રિંશોઽધ્યાયઃ ॥ ૩૪ ॥
ગરુડપુરાણ । પૂર્વખાણ્ડ । અધ્યાય ૩૪/૪૯-૫૨ ॥

garuDapurANa . pUrvakhaNDa . adhyAya 34/49-52..

Proofread by PSA Easwaran

Hayagrivapujavidhi

pdf was typeset on October 4, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

